

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
W LUBLINIE

20-074 Lublin, ul. Spokojna 9a
Tel. (0-81) 532-35-31, 532-54-48, Tel/Fax (0-81) 532-08-26
E-mail: lublin@uokik.gov.pl

Lublin, dnia 11 września 2003 r.

RLU – 61 – 15/03/EW

DECYZJA RLU Nr 27/2003

Na podstawie art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. nr 122 poz. 1319 z późn. zm.) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. nr 18 poz. 172), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wszczętego z urzędu,

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na Fundusz Rozwoju Budownictwa A. Ł. z siedzibą w Lublinie karę pieniężną w wysokości 35 euro (słownie: trzydzieści pięć euro), za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów RLU Nr 8/2003 z dnia 31 marca 2003 r., poczynając od dnia 19 maja 2003 r. do dnia wydania niniejszej decyzji (włącznie) tj. łączną kwotę 16.322,00 zł (słownie: szesnaście tysięcy trzysta dwadzieścia dwa zł), płatną do budżetu państwa.

Uzasadnienie

W dniu 31 marca 2003 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, wydał decyzję RLU Nr 8/2003, w której uznał wykorzystywanie przez Fundusz

Rozwoju Budownictwa A. Ł. z siedzibą w Lublinie (zwanym dalej eFRBUD) postanowień umownych zawartych w Ogólnych Warunkach Umowy o następującej treści :

1. § 2 pkt 2 Przystąpienie do Programu– Klient przyjmuje na siebie całość praw i zobowiązań wynikających z treści niniejszej Umowy.
2. § 17 Wstrzymanie przydziałów – W przypadku, gdy w ciągu dwóch kolejnych terminów przydziałów nie zostanie zebrany fundusz grupy, pozwalający na jeden przydział, eFRBUD upoważniona jest do wstrzymania przydziałów i przystąpienia do przedterminowej likwidacji programu lub do podjęcia innego rozwiązania, które najlepiej posłuży interesom Klientów i umożliwi dalsze funkcjonowanie w programie tym Klientom, którzy terminowo wypełnili swoje zobowiązania.
3. § 18 Zakończenie Programu – W ciągu trzech miesięcy licząc od terminu zakończenia planu ratalnego eFRBUD dokona ostatecznej likwidacji grupy.

Środki jakie ewentualnie pozostaną w ramach funduszu po likwidacji, zostaną przeznaczone na :

1. pokrycie strat powstałych w programie z powodów niezawinionych przez eFRBUD, np.: niemożność wyegzekwowania zadłużenia od poszczególnych Klientów itp.,
2. wypłatę rat czystych Klientom, którzy nie otrzymali przydziału, a którzy zrezygnowali lub zostali wykluczeni zgodnie z zasadami określonymi w § 14 i 15.

Jeżeli pozostające na rachunku bankowym środki finansowe będą niewystarczające dla całkowitego zaspokojenia wierzytelności powyższej kolejności płatności, należności regulowane będą proporcjonalnie do wysokości wpłat każdego klienta.

Jakiegokolwiek zmniejszenie się funduszy i deklaracji wywołane przez zdarzenia nieprzewidziane w niniejszej Umowie, a niezależnie od eFRBUD, obciążało będzie proporcjonalnie wszystkich Klientów.

4. § 20 Pełnomocnictwo – Dla umożliwienia eFRBUD zrealizowania celu i przedmiotu niniejszej Umowy Klient, którego dane osobowe wymienione są na pierwszej stronie Umowy, przez jej zawarcie przekazuje na rzecz eFRBUD nieodwołalne pełnomocnictwo na okres formalnego trwania Programu, aż do ostatecznego rozliczenia. Pełnomocnictwo to obejmuje upoważnienie eFRBUD do równoprawnego rozwiązywania spraw dotyczących Klientów, w tym spowodowanych okolicznościami siły wyższej, a które mogłyby przynieść szkody programowi i jego Klientom.

za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 23 a ust. 2 ww. ustawy polegającą na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone **i nakazał zaniechanie jej stosowania**.

Decyzja organu antymonopolowego stała się prawomocna 17 kwietnia 2003 r., gdyż nie złożono od niej odwołania.

Dnia 08 i 17 lipca 2003 r. dwaj pracownicy Delegatury UOK i K w Lublinie przeprowadzili kontrolę w eFRBUD, której celem było sprawdzenie wykonania prawomocnej decyzji RLU NR 8/2003 z dnia 31 marca 2003 r. W czasie kontroli stwierdzono, że:

1. właścicielem jednostki kontrolowanej jest Pan Andrzej Łasko,
2. po dniu 17 kwietnia 2003 r. eFRBUD zawarł na zakwestionowanym wzorcu umowy umów z klientami. Umowy zostały zawarte z zakwestionowanymi przez Prezesa UOK i K niedozwolonymi klauzulami umownymi,
3. dnia 30.04.2003 r. eFRBUD złożył zamówienie na nowe Ogólne warunki umowy, które zostały wprowadzone w życie dnia 05.05.2003 r.,
4. Firma prowadzi działalność na terenie całego kraju z tym, że siedziba firmy znajduje się w Lublinie.

Postanowieniem z dnia 22 lipca 2003 r. w imieniu Prezesa UOKiK zostało wszczęte z urzędu, postępowanie w sprawie nałożenia na Fundusz Rozwoju Budownictwa A. Ł. z siedzibą w Lublinie kary pieniężnej za niewykonanie decyzji Prezesa UOKiK RLU Nr 8/2003 z dnia 31 marca 2003 r. w sprawie stosowania przez eFRBUD praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 23a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2003 r. Nr 86 poz. 804). Następnie postanowieniem z dnia 18 sierpnia 2003 r. RLU – 61 – 1503/EW zaliczono w poczet dowodów we wszczętym postępowaniu w sprawie nałożenia kary za niewykonanie decyzji Prezesa UOK i K informacje z przeprowadzonej kontroli w postaci :

- protokołu z przeprowadzonej kontroli,
- wzoru stosowanej umowy i ogólnych warunków umowy,
- wyjaśnień założonych przez przedsiębiorcę do protokołu i wyjaśnienia pokontrolne.

Pismem z dnia 05 sierpnia 2003 r. przedsiębiorca nie zgodził się z zarzutem niewykonania decyzji Prezesa UOK i K podnosząc, że przeredagowane przez niego zapisy zakwestionowane jako niedozwolone klauzule umowne w nowym brzmieniu nie naruszają prawa.

Szczególnie zmieniony zapis § 18 nowych warunków nie stanowi, zdaniem eFRBUD, niedozwolonej klauzuli umownej, gdyż zmienia kolejność wykonywania zobowiązane FRBUD w stosunku do klientów.

Prezes UOK i K zważył, co następuje:

Z dokumentów i informacji zebranych w toku postępowania wynika, że decyzja wydana przez Prezesa UOK i K stwierdzająca stosowanie przez eFRBUD praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów uprawomocniła się dnia 17 kwietnia 2003 r. Decyzja ta nie została w całości wykonana, a zatem nastąpiło naruszenie przepisów ustawy uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej przewidzianej w art. 102 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów... .

Wobec powyższego zostało wszczęte postępowanie. Wynik tego postępowania w sposób jednoznaczny potwierdził fakt niewykonania w całości prawomocnej decyzji Prezesa UOKiK.

W szczególności w dalszym ciągu nowy wzór Ogólnych warunków umowy zawiera zapisy uznane przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów jako niedozwolone klauzule umowne, które zostały wpisane do Rejestru niedozwolonych klauzul umownych. Z treści ust. 1 § 18 nowych warunków umowy wynika, że w ciągu trzech miesięcy licząc od terminu zakończenia planu ratalnego eFRBUD dokona ostatecznej likwidacji grupy. Zapis ten został zakwestionowany w wydanej przez organ antymonopolowy decyzji RLU Nr 8/2003 r., z dnia 31 marca 2003r. i nie został zmieniony przez eFRBUD.

Przepis art. 102 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów... stanowi, że Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorców, w drodze decyzji karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość od 10 do 1000 euro za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji wydanych na podstawie art. 9,18 ust. 1, art. 19 ust. 1 i art. 20 ust. 2 i 4 oraz **art. 23c**.

W niniejszej sprawie eFRBUD nie wykonał w całości -decyzji, która uprawomocniła się dnia 17 kwietnia 2003 r., przeredagowując jedynie zakwestionowane klauzule umowne, które w dalszym ciągu naruszają zbiorowe interesy konsumentów.

1. Zgodnie z orzecznictwem antymonopolowym decyzja Prezesa UOK i K powinna być wykonana niezwłocznie. Niezwłocznie tzn. bez nieuzasadnionej zwłoki. Dlatego też uznano, że okres jednego miesiąca licząc od daty uprawomocnienia się decyzji tj. od 17 kwietnia br. do dnia 19 maja 2003 r. był okresem czasu wystarczającym do dokonania zmian w stosowanych Ogólnych Warunkach Umowy. Pomimo, że w przyjętym okresie czasu

eFRBUD wykazał dobrą wolę i zmienił część zakwestionowanych przez organ antymonopolowy zapisów w dalszym ciągu stosuje niedozwolone klauzule umowne naruszając tym samym prawo.

2. Odnosnie stwierdzeń przedsiębiorcy zawartych w złożonych wyjaśnieniach należy stwierdzić, że kładzie on nacisk tylko na jeden aspekt zakwestionowanych zapisów odnosząc się do kolejności regulowania zobowiązań w stosunku do klientów. Tymczasem również pozostałe zapisy § 18 stanowią oddzielnie klauzule uznane przez SOK i K za niedozwolone tj. zapis ust. 1 został uznany wyrokiem podanym w decyzji RLU Nr 8/2003 , a dodatkowo zapis o tej samej treści (W ciągu trzech miesięcy licząc od terminu zakończenia planu ratalnego „ InCO” dokona ostatecznej likwidacji grupy) został przez SOK i K uznany za niedozwolone postanowienie umowne wyrokiem z dnia 19 marca 2003 r. Sygn. akt XVII AMC 21/02 i wpisany został do Rejestru niedozwolonych klauzul umownych dnia 30 czerwca 2003 r. Także zapis ust. 3 paragrafu 18 został zakwestionowany w decyzji i klauzula tej treści jest wpisana do Rejestru na mocy wyroku SOK i K z dnia 02 grudnia 2002 r. Sygn. akt XVII AMC 58/01. Dodatkowo wyrok z dnia 27 czerwca 2003 r. Sygn. akt XVII 50/01 stanowi zapis o tych samych skutkach, co kwestionowany w niniejszej decyzji.

Organ antymonopolowy przyjął, że okresem od którego eFRBUD pozostawała w zwłoce w wykonaniu decyzji jest okres od 19 maja 2003 r. do dnia wydania niniejszej decyzji tj. okres 116 dni. Z treści art. 102 ustawy wynika, że o zastosowaniu sankcji i jej wysokości decyduje w przypadku zwłoki organ antymonopolowy. Ustawa określa jedynie jednostkowe kwoty graniczne kary, odnoszące się do każdego dnia zwłoki. Wynosić one mogą jak wspomniano wyżej od 10 do 1000 euro.

Prezes UOK i K w przedmiotowej sprawie przyjął karę w wysokości 35 euro za każdy dzień zwłoki, co daje łącznie kwotę 4060 euro, tj. kwotę 16.322,00 zł.

Stosownie do treści art. 102 – karę pieniężną za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji (...) nakłada się, licząc od daty wskazanej w decyzji.

W niniejszej sprawie Przedsiębiorca nie wykonał decyzji do dnia zakończenia nin. postępowania w sprawie ukarania. Okres zwłoki wyliczonej wg przedstawionych powyżej zasad wyniósł zatem jak wskazano wyżej 116 dni.

Rozważając zatem wysokość kary organ antymonopolowy uwzględnił okoliczności, że stosowana praktyka miała aspekt antykonsumencki. Do Delegatury UOK i K w Lublinie napłynęło i napływa z całej Polski bardzo dużo skarg od konsumentów i Rzeczników Konsumentów na działania eFRBUD. W szczególności kwestionowano egzekwowanie od konsumentów zapisów stanowiących niedozwolone klauzule umowne wymienione w wydanej decyzji RLU Nr 8/2003 (dowody w postaci kserokopii skarg w aktach sprawy). Tym samym działania eFRBUD w dalszym ciągu rażąco naruszają zbiorowe interesy konsumentów. Zawarcie w całej Polsce dużej ilości umów w ramach systemu argentyńskiego przez eFRBUD i w dalszym ciągu zawieranie tych umów z niezmienionych niedozwolonymi klauzulami umownymi wpisanymi do Rejestru niedozwolonych klauzul umownych jest świadomym łamaniem prawa przez tego przedsiębiorcę, na które nie można pozwolić. Dochodzenie w sądzie powszechnym przez konsumentów zapisów stanowiących niedozwolone klauzule umowne i na tej podstawie odzyskiwanie należnych kwot jest utrudnione biorąc pod uwagę fakt, że na działania tej firmy dają się złapać przeważnie osoby proste o niskim statusie finansowym. Takim ludziom jest bardzo trudno dochodzić należnych im praw. Z tych też względów ustawodawca dał możliwość Prezesowi UOK i K wyeliminowania z obrotu wzorców umów, które ewidentnie naruszają zbiorowe interesy konsumentów. Takim właśnie wzorcem umowy jest w dalszym ciągu wzorec w stosowany przez Fundusz Rozwoju Budownictwa A. Ł. z siedzibą w Lublinie.

W ocenie Prezesa UOK i K wymierzona kara w wysokości 35 euro za dzień jest odpowiednia do stopnia zawinienia eFRBUD, który nie wykonał prawomocnej decyzji wydanej przez organ antymonopolowy. Zgodnie z orzecznictwem SOK i K (wyrok Sygn. akt XVII Ama 97/02 z dnia 04 sierpnia 2003 r.) przy wymierzaniu kary, należy uwzględnić, że musi ona być dotkliwa, tak by spełniała swoją funkcję prewencyjną. Jest więc pożądanym, aby kara w widoczny sposób wpływała na wynik finansowy przedsiębiorcy naruszającego prawo.

Wartość euro przeliczono wg zasad określonych w art. 115 ustawy tj. wg kursu średniego walut obcych ogłoszonego przez NBP w ostatnim dniu roku kalendarzowego poprzedzającego rok nałożenia kary.

Uwzględniając powyższe orzeczono, jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie (...) w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Delegatury UOK i K w Lublinie..

Zgodnie z art. 105 ust. 4 ustawy o ochronie (...) – karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Narodowym Banku Polskim, Oddział Okręgowy w Warszawie na rachunek Nr 51101010100078782231000000.

Otrzymuje :

Fundusz Rozwoju Budownictwa

A. Ł.

Decyzja została podpisana przez dyrektora Delegatury w Lublinie Ewę Wiszniewską.